

Örgütsel ?klim Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Örgütsel ?klim Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28262>

Özet

Örgütsel İklim Ölçeği, eğitim kurumlarındaki örgüt iklimi algısını ölçmek amacıyla Kürad Yılmaz ve Yusuf Altınkurt tarafından 2013 yılında Türkçeye uyarlanmış bir psikometrik araçtır. Bu uyarlama çalışması, ölçeğin Türk kültürü ve eğitim sistemi bağlamında geçerlik ve güvenirlilik özelliklerini incelemiştir. Ölçek, okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin davranışsal boyutları kapsayan altı ana faktörden ve toplam 39 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, okul ortamındaki ilişkilerin kalitesini ve örgütsel sağlığı değerlendirilmede araştırmacılara ve uygulayıcılara destek olmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel İklim, Okul İklimi, Müdür Davranışı, Öğretmen Davranışı, Likert Ölçeği, Uyarlama, Eğitim Yönetimi.

Yazarlar

Kürad Yılmaz, Yusuf Altınkurt.

Amaç

Örgütsel İklim Ölçeği'nin temel amacı, eğitim kurumlarında görev yapan personelin, özellikle öğretmenlerin, çalıştıkları okuldaki **örgüt iklimi** algılarını sistematik ve çok boyutlu bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, okul yöneticilerinin liderlik stillerini ve öğretmenler arasındaki mesleki etkileşimlerin niteliğini belirleyerek, eğitim ortamının genel atmosferini nicel verilere dönüştürmeyi hedefler.

Uyarlama çalışması, uluslararası alanda kullanılan geçerli bir ölçeğin psikometrik özelliklerini Türk kültürü ve eğitim sistemi bağlamına başarıyla taşıyarak, yerel araştırmalarda kullanılabilir bir araç sunmuştur. Bu sayede, okullardaki olumlu veya olumsuz iklimin kaynakları tespit edilebilir ve iyileştirme stratejileri geliştirilebilir.

Yapı (Construct)

Ölçek, sosyal psikoloji ve yönetim bilimlerinin temel kavramlarından biri olan **Örgütsel İklim** yapısını ölçmektedir. Örgütsel iklim, çalışanlar bir organizasyonun iç süreçleri, politikaları, uygulamaları ve liderlik davranışları hakkındaki ortak algıları ve izlenimleridir.

Ölçek, bu yapıyı özellikle iki ana rol (Müdür ve Öğretmen) etrafında yoğunlaşan altı farklı boyut üzerinden incelemektedir. Bu boyutlar, kurum içi destek, işbirliği, samimiyet, kıstetme ve emredicilik gibi kritik etkileşim alanlarını kapsar.

Geçerlik

Ölçeğin yapısal geçerlik çalışmaları, Türkçeye uyarlama sürecinde Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak gerçekleştirilmiştir. AFA sonuçları, ölçeğin teorik beklentilerle uyumlu olarak alt faktörden oluştuğunu kesinleştirilmiştir. Bu faktörler, orijinal ölçeğin yapısal olarak büyük ölçüde korunduğu ve Türk eğitim bağlamında anlamlı bulunmuştur.

Faktörlerin adlandırılması, hem istatistiksel sonuçlara hem de Türkçedeki kullanım alanlarına dikkat edilerek yapılmıştır. Bu faktörler, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı örgütsel iklimin farklı yönlerini temsil ederek, yapı geçerliliğini desteklemektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenirlilik düzeyleri, her bir alt faktör için ayrı ayrı hesaplanan Cronbach's Alfa katsayıları ile belirlenmiştir. Hesaplanan katsayılar, 0.70 ile 0.89 arasında değişmektedir. Bu aralık, psikometrik standartlara göre ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir ve tutarlı olduğunu göstermektedir.

Faktörlere ait Cronbach's Alfa iç tutarlılık katsayıları şu şekildedir:

Destekleyici Müdür Davranışı: **0.89**

Emredici Müdür Davranışı: **0.78**

Kışkırtıcı Müdür Davranışı: **0.73**

Samimi Öğretmen Davranışı: **0.82**

Meslektaşlar Arası Birlikçi Öğretmen Davranışı: **0.80**

Umursamaz Öğretmen Davranışı: **0.70**

Faktör Analizi

Örgütsel İklim Ölçeği'nin faktör yapısı, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile incelenmiştir. Analiz sonucunda, ölçeğin toplam 39 madde ile altı başlıca faktörden oluştuğu tespit edilmiştir. Bu faktörler, okul ortamındaki müdür ve öğretmen davranışları ayrı boyutlarda ele almaktadır.

Faktörlerin isimlendirilmesi ve madde dağılımları (m) aşağıdaki gibidir:

Destekleyici Müdür Davranışı (9m): Müdürün personeli motive eden ve destekleyen davranışları ölçer.

Emredici Müdür Davranışı (7m): Müdürün kuralcı ve baskın yönetim stilini ölçer.

Kışkırtıcı Müdür Davranışı (5m): Müdürün öğretmenlerin inisiyatif almasını engelleyen davranışları ölçer.

Samimi Öğretmen Davranışı (7m): Öğretmenler arasındaki kişisel yakınlık ve içtenliği ölçer.

Meslektaşlar Arasında Birlikçi Öğretmen Davranışı (7m): Öğretmenlerin mesleki konularda ne kadar işbirliği yaptığını ölçer.

Umursamaz Öğretmen Davranışı (4m): Öğretmenlerin görevlerine ve meslektaşlarına karşı ilgisizliğini ölçer.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: Yazılı Anket (39 Madde)

Mevcut Diller: Türkçe

Hedef Kitle: Eğitim Kurumu Çalışanları (Öğretmenler)

Yaş Grubu: Yetkinler

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki okullarda görev yapan öğretmenler üzerinde geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır.

Test Metodolojisi: Dörtlü Likert derecelendirme sistemi kullanılmıştır. Derecelendirme seçenekleri şöyledir: 1= nadiren olur - 4= çok sık olur. Yüksek puanlar, ilgili iklim boyutunda olumlu veya olumsuz davranışın sıklığını arttırdığını gösterir.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Psikolojisi, Okul Yönetimi, Psikometrik Özellikler, Faktör Yapısı, Örgütsel İklim Ölçeği, Geçerlilik, Güvenirlik.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Kürşad Yılmaz

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Bilgi mevcut değil.

Kurumsal E-posta Adresleri: kursadyilmaz@gmail.com

Yayın Adresi: Bilgi mevcut değil.

Çinler, Ücret ve Test Yayıncılığı

Test Yayıncılığı: Uyarlama çalışması 2013 yılında yayımlanmıştır.

Şinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için sorumlu yazar Kürad Yılmaz ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi önerilir.

Referanslar

Yılmaz, K. ve Altınkurt, Y. (2013). Örgütsel İklim Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 1-11. Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden erişilebilir: dergipark.org.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada mevcuttur: orgutsel-iklim-olcegi-toad.pdf

Örgütsel İklim Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ölçek toplam 39 madde ve altı faktörden oluşmaktadır. Derecelendirme 4'lü Likert tipindedir (1= nadiren olur - 4= çok sık olur).

Destekleyici Müdür Davranışı (9 madde)

Emredici Müdür Davranışı (7 madde)

Kıstayıcı Müdür Davranışı (5 madde)

Samimi Öğretmen Davranışı (7 madde)

Meslektaşlar Arası Birlikçi Öğretmen Davranışı (7 madde)

Umursamaz Öğretmen Davranışı (4 madde)